

Parlamentet skulle føre til mere demokrati. Det er Ministerrådet, bestående af de enkelte medlemsstaters regeringer, der på demokratisk vis er blevet valgt i deres respektive parlamenter. Valgene til de nationale parlamenter er langt mere demokratiske end valget til Europa-Parlamentet. For det første er valgdeltagelsen markant højere til nationale parlamentsvalg end ved europaparlamentsvalg. Og for det andet er spærregrænsen for Europa-Parlamentet uacceptabelt høj. Da Danmark i 2004 havde 14 mandater, krævede et mandat 7 pct. af stemmerne. Ved det kommende valg, hvor Danmark får reduceret sit antal medlemmer, kræves der næsten 8 pct. af stemmerne. Dansk Folkeparti mener ikke, der findes noget nationalt parlament i EU, hvor spærregrænsen er så høj – i Danmark er den som bekendt på 2 pct.

Tesen om, at Europa-Parlamentet skulle være garantien for demokrati, holder derfor ikke. Det ægte og velfungerende demokrati ligger i medlemslandene. I Ministerrådet repræsenterer regeringerne deres befolkninger – og her hviler demokratiet. Det er derfor ikke en styrkelse af demokratiet, at Europa-Parlamentet med den nye traktat får øget indflydelse. Det er tværtimod en svækkelse, fordi det sker på bekostning af de nationale regeringer.

Den nye placering af retspolitikken som et overstatsligt anliggende betyder endvidere, at initiativretten overføres til Kommissionen. Med Nicetraktaten havde medlemslandene initiativretten inden for retspolitikken. I takt med at Europa-Parlamentet også skal have sin indflydelse bredt ud over dette område, overtager de initiativretten. Det kræver vist et temmelig alternativt forhold til demokrati at kunne betragte det som et fremskridt.

Tilsvarende vender Dansk Folkeparti sig imod, at Rådet ikke længere har roterende formandskab, men i stedet får en fast formand for 2½ år. Det halvårlige formandskab har været med til at skabe folkelig forankring og interesse blandt befolkningerne, der i en kort periode kunne fornemme at have indflydelse på EU. Dette vil forsvinde, når det nye formandsprincip træder i kraft. Tilsvarende vender Dansk Folkeparti sig imod, at antallet af kommissærer skæres ned og roterer, hvilket vil sige, at Danmark i perioder på 5 år ikke vil have en kommissær. Kommissionen har fortsat monopol på at fremsætte forslag. Det vil uvægerlig føre til, at Danmark vil

have dårligere mulighed for at influere arbejdsgangen i EU.

Charteret og Domstolens aktivisme

Med Lissabontraktaten gøres Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder juridisk bindende. Dette betragter Dansk Folkeparti som et af de største og mest alvorlige problemer ved den nye traktat. Når Lissabontraktaten træder i kraft, vil det ske med en henvisning til Charteret om Grundlæggende Rettigheder (artikel 6, stk. 1), som får samme juridiske status som traktaterne. Det lyder jo besnærende, at EU's borgere får flere rettigheder. Og tilhængerne af Lissabontraktaten har da også ivrigt henvist til, at charteret i sin artikel 51, stk. 2 skriver, at det ikke har til hensigt at udvide EU's beslutningskompetence. Der er dog grund til at være mere på vagt over for charteret, end bl.a. Justitsministeriets dygtige jurister i deres § 20-redegørelse giver os anledning til. For selv om Lissabontraktaten foreskriver, at charteret ikke udvider EU's beslutningskompetence, er det allerede i dag en kendsgerning, at Kommissionen i en række af direktiver og forordninger (se eksempelvis Kommissionens begrundelse til forslag om forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter (KOM (2006) 195)) henviser til netop charteret som begrundelse og hjemmel. Derfor er retspraksis allerede længere fremme end ordene i traktaten, og skulle striden mellem de to hensyn en dag blusse op og finde vej til prøvelse ved Domstolen, er der næppe tvivl om, at Domstolens teleologiske fortolkningsstil vil føre til det resultat, at charteret kan anvendes aktivt.

Parallellen til Maastrichttraktatens introduktion af EU-statsborgerskabet (TEF artikel 17 og 18) og loyalitetspligt (TEF artikel 10) er helt oplagt. Også her blev det fra medlemslandenes side understreget, at EU-statsborgerskabet ikke skulle føre til øget EU-regulering, ja, man gik endda så vidt, at man efter det danske forbehold indskrev i Amsterdamtraktaten, at unionsborgerskabet kun supplerer og ikke erstatter de nationale statsborgerskaber (TEF artikel 17, stk. 1). Alligevel har EF-Domstolen i et utal af afgørelser lagt vægt på unionsborgerskabet som begrundelse for fortsat mere social og økonomisk integration mellem medlemslandene.

At EF-Domstolen med sin ekspansive fortolkningsstil opfører sig mere politisk end juridisk,